

zaaknummer 2011 T 271

datum 15 december 2011

Meldpunt RKK

Ingek. 16 DEC. 2011

Meldingsnummer: 2011-1694

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

_____ ,
geboren op _____ ,
wonende te _____ ,
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.P.J.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda.

tegen:

(wijlen) _____ ,
geboren in _____ , overleden op _____ ,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde der Jezuïeten in Haren (Gr).

1. De procedure

Het klaagschrift is bij het bureau van Hulp en Recht, rechtsvoorganger van het Meldpunt voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (hierna: Meldpunt), ontvangen op 29 juni 2011. Op 9 augustus 2011 is bij Hulp en Recht een reactie binnengekomen van de provinciale overste van de Nederlandse Jezuïeten.

Op 3 november 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Berckel-van der Rijken.

Namens aangeklaagde is verschenen provinciale overste _____ .

2. De klacht

2.1. Klager was leerling op het _____ te _____ . Nadat hij de vierde klas moest doubleren, kreeg in dat jaar (1967) Nederlands van _____ . Klager was erg geïnteresseerd in poëzie, waardoor er tussen klager en aangeklaagde een band ontstond. Klager werd door aangeklaagde uitgenodigd om in de avonduren naar het Patershuis _____ te komen, waar op de kamer van aangeklaagde werd gesproken over literatuur en waar gedichten werden gelezen. Klager schreef zelf ook gedichten. Aangeklaagde was een innemende, begripvolle man en bovendien was aangeklaagde een goede kennis van de ouders van klager. Op een avond kreeg klager van aangeklaagde port te drinken en, omdat klager

helemaal niet gewend was te drinken, kwam hij na twee of drie glaasjes in een roes. Aangeklaagde stelde daarop voor: "Zullen we ons uitkleden?". Klager weet daarop niet goed meer wat er gebeurde, maar wel dat hij had willen schreeuwen "blijf van mijn lijf", maar dat er geen geluid uit zijn keel kwam. Aangeklaagde zoende en likte het lichaam van klager en besmeurde het lichaam van klager met sperma. Klager kon daarna vertrekken. Klager probeerde daarna aangeklaagde te ontwijken, maar dat was erg moeilijk met drie maal per week Nederlands.

2.2 Na enige tijd begon aangeklaagde klager weer uit te nodigen en klager heeft daaraan geen weerstand kunnen bieden. Thuis vertelde klager dat hij die bewuste avonden naar een vriendje ging. Enerzijds voelde klager zich uniek door de goede gesprekken en anderzijds walgde hij van de seksuele handelingen. Er ontstond een vast patroon van literatuur lezen, port en daarna de seksuele handelingen. Klager heeft benadrukt dat er geen enkele bedreiging uitging van aangeklaagde. Klager voelde zich bewonderd, maar anderzijds ook heel afhankelijk van aangeklaagde. Deze gebeurtenissen hebben zeker twintig tot dertig keer plaatsgehad met een frequentie van eens per twee of drie weken verspreid over twee schooljaren.

Klager kwam eens bij het verlaten van de kamer van aangeklaagde de rector tegen. Klager vermoedt dat de rector op de hoogte moest zijn geweest van wat zich in de kamer van aangeklaagde afspeelde. Het was immers hoogst ongebruikelijk dat een van de leerlingen zich in de avonden in het patershuis bevond en bovendien waren de muren erg dun.

2.3 De gevolgen van het misbruik op het leven van klager zijn volgens klager fors. Klager kan moeilijk toenadering verdragen. Het beeld van de aangeklaagde zweeft altijd boven zijn hoofd. Op aanraden van zijn echtgenote, waarmee hij in 1975 is gehuwd, is klager gaan praten met aangeklaagde. Klager is in 1976/ 1977 naar gereisd waar aangeklaagde toen woonde. Dit gesprek is voor klager zeer teleurstellend verlopen. Aangeklaagde stelde dat dit nu eenmaal was gebeurd, maar wilde er verder niet over praten.

2.4 Het huwelijk van klager is misgelopen tengevolge van seksuele problemen. Klager is van mening dat hij op een cruciaal moment in zijn leven op het verkeerde been is gezet. Klager kreeg homo-erotische gevoelens. Klager woont nu samen met een vriend, maar hij heeft daarmee geen intieme relatie. Klager kan dat niet, omdat hij niet in staat is zijn grenzen aan te geven.

Voor wat betreft het werkzame leven van klager heeft hij immer een sterke drang gehad om alles onder controle te hebben. Klager koppelt dit aan zijn seksueel misbruik in het verleden, waarin hij juist geen enkele controle had over de situatie.

Klager is gedurende anderhalf jaar onder behandeling geweest van een psycholoog, met wie hij over het misbruik heeft gesproken en waarvan klager een verklaring heeft overgelegd.

Klager heeft tenslotte een passage uit een boek overgelegd, met daarin een naar het oordeel van klager opgenomen liefdespassage, geschreven door aangeklaagde.

2.3 Klager wil met deze procedure bereiken dat hij erkenning krijgt voor hetgeen hem in een afhankelijkheidsrelatie is aangedaan. Bovendien verlangt klager een financiële compensatie van de kerk

3. Het verweer

3.1 Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. . heeft in zijn reactie op het klaagschrift gesteld dat geen andere klachten over aangeklaagde bekend zijn, dat aangeklaagde bekend stond als een voor velen betrouwbaar leidsman, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. heeft

voorts gesteld dat, wanneer de gebeurtenissen werkelijk hebben plaatsgevonden klager de leeftijd van achttien jaar al bereikt had, maar dat het wel duidelijk is dat er sprake zou zijn geweest van een afhankelijkheidspositie als leerling ten opzichte van leraar.

De door klager overgelegde boekpassage ziet niet direct als een liefdesverklaring maar meer als een bemoediging voor iemand die zich niet briljant voelt. kan zich voorstellen dat het gesprek met aangeklaagde voor klager teleurstellend is geweest. Het toont dat aangeklaagde zich niet bewust is geweest van de ernst van zijn daden of onverschillig heeft gestaan tegenover de problemen rond klager. Mocht duidelijk worden dat genoemde klacht op waarheid berust dan rest niets dan welgemeende verontschuldigen aanbieden voor de wijze waarop aangeklaagde zich als leraar, priester en Jezuiet heeft gedragen ten opzichte van een leerling die vertrouwen in hem stelde.

3.2 Ter zitting is gebleken dat onlangs een gesprek van enige uren heeft plaatsgehad tussen klager en heeft ter zitting verklaard dat hij niet langer twijfelt aan de authenticiteit van het verhaal van klager. Aangeklaagde was naar het oordeel van waarschijnlijk gecharmeerd van de aandacht en de bewondering van klager en heeft duidelijk zijn grenzen overschreden. Dat aangeklaagde de handelingen bij herhaling heeft gepleegd acht zeer kwalijk. laat het aan het oordeel van de Klachtencommissie over om te bepalen wat de invloed van het ondergane misbruik op het leven van klager is geweest.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld, waardoor zijn relaas de Klachtencommissie uitermate betrouwbaar is voorgekomen. Daarbij komt dat klager zijn therapeut en andere mensen in zijn omgeving al jaren geleden op de hoogte heeft gebracht van hetgeen hem is aangedaan.

4.4 De Klachtencommissie is bovendien van oordeel dat klager ten opzichte van aangeklaagde in een afhankelijkheidspositie verkeerde. De verhouding tussen aangeklaagde en klager was die tussen leraar en leerling en derhalve ongelijkwaardig. Aangeklaagde heeft misbruik gemaakt van zijn positie als leraar en misbruik van de bewondering van klager voor de kennis van aangeklaagde op literair gebied. Het behoeft geen betoog dat aangeklaagde bij

voortdurend zijn grenzen heeft overschreden, hetgeen de Klachtencommissie uiterst kwalijk acht.

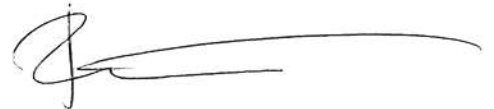
4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. In 1977 heeft klager getracht in een gesprek met aangeklaagde erkenning voor wat hem is aangedaan en spijtbetuiging te verkrijgen. De Klachtencommissie betreurt het dat deze pogingen van de zijde van klager niet tot het door klager gewenste resultaat hebben geleid. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. heeft daartoe allereerst in een gesprek met klager en daarna ter zitting het leed erkend en oprecht spijt betuigd.

4.6 Over het verzoek van klager om financiële vergoeding(en) kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de congregatie zal een onafhankelijke commissie zich buigen over het bedrag van een mogelijke schadevergoeding. Ter informatie van klager merkt de Klachtencommissie op dat de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen een commissie hebben ingesteld, de commissie Lindenbergh, die aan de bisschoppen en oversten met betrekking tot een mogelijke vergoeding een advies hebben uitgebracht. Dit advies is inmiddels overgenomen door de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Orde der Jezuïeten de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 december 2011 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven, pr. en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Orde der Jezuïeten en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.